

פסחים נט: (המשנה) עד סא. (המשנה)

ביאורי מושגים

מחשבות - על אף שבכל התורה כולה העיקר הוא המעשה, בקודשים העיקר הוא הכוונה. לכן שתי המסכתות הדנות בעיקרי דיני הקדשים (זבחים ומנחות) מקדישות את הפרקים הראשונים שלהם (יחד זה יוצא 505 דף) כדי לדון בפסולי המחשבה של הקרבן.

ישנם שני סוגים מרכזיים של פסולי מחשבה:

מחשבות הפיגול (חוץ לזמנו או חוץ למקומו): שפוסלות את כל הקרבנות (ללא הבדל בין סוג ומין הקרבן).
מחשבות שלא לשמו (שלא לשמו או שלא לשם הבעלים): שפוסלות רק בחטאת ובפסח (שאר הקרבנות כשרים אבל לא עלו לחובת הבעלים)

מתי המחשבה פוסלת:

המחשבות פוסלות רק ב4 העבודות המרכזיות שהן לב הקרבת הקרבן: שחיטה, קבלת הדם, הולכת הדם, וזריקתו על גבי המזבח.

מחשבת בעלים פוסלת בכל אחת מ4 העבודות רק אם חשב על הזריקה (שחט על מנת לזרוק לא לשם הבעלים). אם חשב על העבודה עצמה (שחט לשם בעלים אחר) המחשבה לא פוסלת. זאת כיוון שהמשמעות של הבעלים היא בכפרה, והכפרה היא רק בזריקה. (יוצא דופן מכלל זה הוא קרבן פסח. שבו החשיבות של הבעלים היא גם בשחיטה ולכן אם שחט פסח שלא לשם הבעלים פסל את הקרבן)

מחשבות בפסח: כיוון שבפסח יש משמעות רבה מאוד לא רק לזריקת הדם אלא גם לאכילת הבעלים ישנן שתי מחשבות הפוסלות רק בפסח (ורק בשחיטה כיוון שלעניין האכילה העיקר היא השחיטה): שלא לשם אוכליו ושלא לשם מנויו

(הבדל נוסף שקיים בין פסח לשאר העולם הוא ההבדל שהזכרנו בפיסקה הקודמת לגבי מחשבת בעלים)

הגמרא מסתפקת מתי מחשבה מעורבת פוסלת

אפשרות א': אפילו באותה עבודה (כר' יוסי שמחשיב את סוף דברי האדם)

אפשרות ב': רק בשתי עבודות שונות (אבל בעבודה אחת הולכים אחרי המחשבה הראשונית כר"מ)

הגמרא מנסה להוכיח את הספק ממשנתנו ומהמשנה הבאה, אך ללא הצלחה.

הקביעה היחידה שהגמרא הצליחה להוכיח היא שלפי אפשרות ב' חובה להניח שניתן לחשב מעבודה לעבודה (למשל - אם שחט במחשבה להוליך שלא לשמה - הקרבן פסול)

משנה

פסח שעבד אחת מעבודותיו שלא לשמו - פסול,

מחשבה מעורבת (לשמה ואחר כך שלא לשמה) - פוסלת

דוגמא לשלא לשמה - 'לשם שלמים'

הנחת מוצא: פסח ששחטו שלא בזמנו - פסול, פסח ששחטו שלא לשמה שלא בזמנו - כשר

ספק ב': מה הדין אם שחטו במחשבה שלא לשם בעליו

רבא: מחשבת בעלים לא חזקה כדי להכשיר - והקרבן פסול

הטעם של רבא:

מחשבת בעלים חלשה ממחשבת שלא לשמה, משתי סיבות (במקור רבא הביא 4 סיבות אבל 2 מהן נדחו):

1. מחשבת שלא לשמה פוסלת ב4 עבודות, מחשבת בעלים פוסלת רק בזריקה (עיין ביאור מושגים).

2. מחשבת שלא לשמה פוסלת גם בציבור וגם ביחיד מחשבת בעלים פוסלת רק ביחיד.

ספק א': מה הדין אם שחטו במחשבה מעורבת (לשמו ושלא לשמו)

רבא: נחשב כאילו שחטו רק שלא לשמו - והקרבן כשר

הטעם של רבא:

כל קרבן שנשחט סתם נחשב כאילו חשב לשמו

לכן כל קרבן ששחטו שלא לשמו הרי זה כאילו שחטו במחשבה מעורבת

(וכיוון שקבענו שהשוחט פסח שלא בזמנו שלא לשמו כשר אז ממילא אנו יודעים שהשוחט שלא בשמנו במחשבה מעורבת כשר)